

Tentamen

TSFS 02 Fordonsdynamik med reglering
16 januari, 2021, kl. 14.00–19.00

Ansvarig lärare: Jan Åslund, 0730886188.

Totalt 50 poäng.

Betygsgränser:

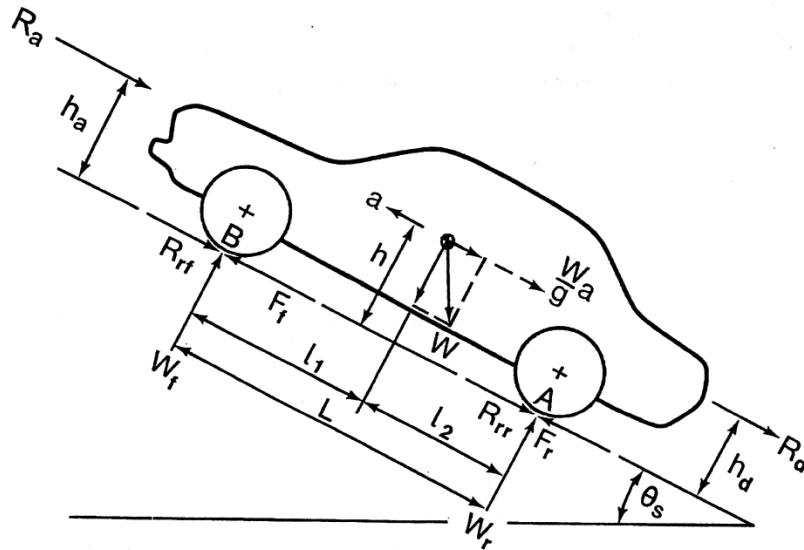
Betyg 3: 23 poäng

Betyg 4: 33 poäng

Betyg 5: 43 poäng

1. Figuren visar de krafter som verkar på en bil vid en acceleration.

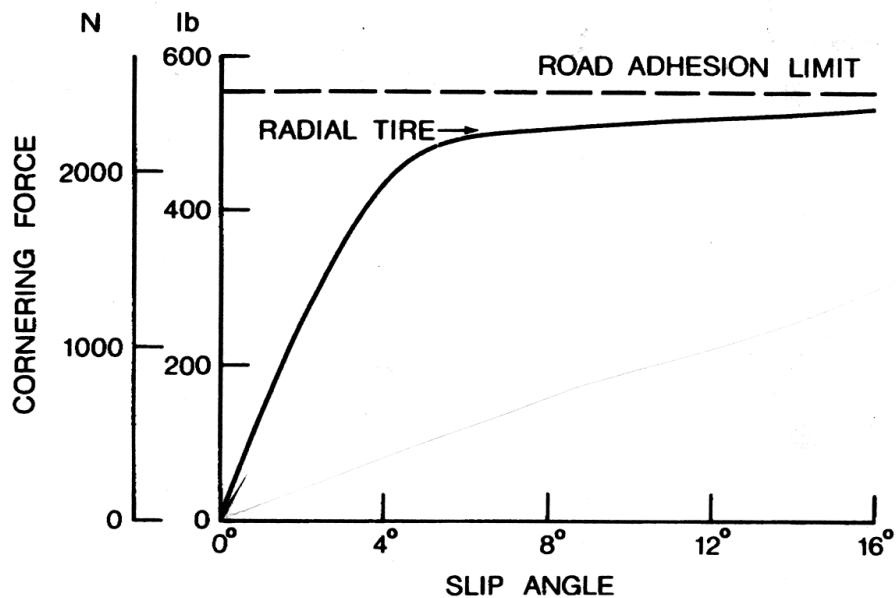

Fig. 3.1 Forces acting on a two-axle vehicle.

Bilen har massan 1800 kg och kör på en plan väg. Axelavståndet är 2.7 m och tyngdpunkten ligger 1.3 m bakom framaxeln. Givet är: $h_a = h_d = h = 0.5 \text{ m}$, $R_a + R_d = 300 \text{ N}$ och rullmotståndet försummas. Friktionskoefficienten mellan däck och underlag är $\mu = 0.7$.

- Antag att den framåtdrivande kraften $F = F_f + F_r$ är känd. Bestäm normalkrafterna W_f och W_r som funktion av F . (2 poäng)
  - Bestäm maximal acceleration om bilen är bakhjulsdriven. (4 poäng)
2. Figuren i bilagan visar hur $\alpha_f - \alpha_r$ beror av a_y/g . Bilen kör i en cirkel med konstant kurvradie $R = 80 \text{ m}$ och axelavståndet är 2.9 m .
- Rita in en hjälplinje så att styrvinkeln δ_f kan avläsas i figuren. (2 poäng)
  - Vad är styrvinkeln om bilen håller hastigheten 80 km/h ? Markera var i figuren du läser av värdet och lämna in bilagan. (4 poäng)
3. En bil bromsas med kraften 1000 N i en nedförsbacke med lutning 5° . Bilen väger 1800 kg och håller initialt hastigheten 70 km/h . Vad kommer hastigheten vara efter 200 m . Du kan försumma rull- och luftmotstånd. (6 poäng)

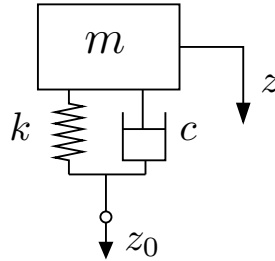
4. I följande uppgift använder vi borstmodellen för ett drivande hjul med konstant tryckfördelningen i kontaktytan. Givet är: kontaktytans längd $l_t = 14 \text{ cm}$, normalkraften $W = 3500 \text{ N}$, sidstyvheten $k_t = 15 \cdot 10^6 \text{ N/m}^2$, longitudinellt slipp $i = 5\%$ och friktionkoefficienten $\mu = 0.7$.
- Bestäm hur den framåt drivande kraften per längdenhet dF_x/dx varierar i kontaktytan. (3 poäng)
  - Bestäm den longitudinella kraften F_x . (3 poäng)
5. Antag den laterala kraften för ett däck som funktion av avdriftsvinkeln ges av följande figur:

Antag vidare att den longitudinella kraften är 75% av den maximala longitudinella kraften. Använd friktionsellipsen för att bestämma avdriftsvinkeln så att den laterala kraften blir 1000 N . (6 poäng)

6. Betrakta en bil med massa 1400 kg och axelavstånd 2.8 m . Tyngdpunkten ligger 1.3 m bakom främre hjulaxel och 0.5 m ovanför marken.
- Beräkna understyrningsgradienten om sidkraftskoefficienterna är $C_{\alpha f} = C_{\alpha r} = 5 \cdot 10^4 \text{ N}$. (2 poäng)
  - Vad är det största värde som förstärkningen $G_{yaw} = \Omega_z / \delta_f$ kan anta? (4 poäng)

7. Betrakta en kvartbilsmodell med en fjädrad massa $m = 350 \text{ kg}$, en fjäder med fjäderkonstant $k = 25 \text{ kN/m}$ och en dämpare med dämpkonstant $c = 2 \text{ kNs/m}$.

Bilen kör på en sinusformad väg med våglängd 20 m och amplitud 10 cm . Undersök för vilka av hastigheterna, 80 km/h , 90 km/h och 100 km/h , som däckets tappas kontakt med marken. (6 poäng)

8. En bil kör med konstant fart 60 km/h på en cirkel med radie 60 m . Följande är känt: Bilens tröghetsmoment $I_z = 1800 \text{ kg} \cdot \text{m}^2$, bilens massa $m = 1400 \text{ kg}$, avståndet mellan hjulaxlarna $L = 2.8 \text{ m}$ och däckstyvheterna $C_{\alpha r} = C_{\alpha f} = 47 \text{ kN/rad}$. Bilens tyngdpunkt ligger 1.3 m bakom främre hjulaxeln.

Antag att styrvinkeln ändras till 5° i ett steg. Bestäm $\dot{\Omega}_z$ direkt efter steget. (8 poäng)

Bilaga

